Час людського життя - мить,
його сутність - вічна течія,
відчуття - нетривкі,
тіло - тлінне,
душа - загадкова,
доля - незбагненна,
життя - боротьба
і мандри чужиною,
посмертна слава - забуття.
Але що може вивести на шлях?..

Марк
Аврелій

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

ПЕРЕДМОВА

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Кожна подія людського життя, кожен вчинок і вибір, всі наші думки і мрії карбуються дивовижними знаками на сувої буття. Щоб нагадати про себе, коли прийде пора. Щоб спрацювати, коли настане урочий час.

І в ту годину – чи навіть мить – з'єднується минуле і майбутнє. І тоді відкривається криниця свідомості, з якої кожен може черпати сили та можливості. В той час наша буденна свідомість пробуджується до осмислення таємниць. Але в тій мандрівці необхідні провідники. Ті провідники, котрі з правіку знали (і знають) закони управління світом реальних подій та закони пізнання іншого, втаємниченого світу, де зароджуються причини подій...

Цими словами свого часу я почала книгу «Знаки карпатської магії», в якій уперше були окреслені основи споконвічної Традиції, котра згодом стала часткою мого життя.

Саме робота над тою книгою поклала початок моїй багатолітній дружбі з Михайлом Нечаєм, славетним примівником і «непрОстим» з Верхнього

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Ясенова. І я вдячна Долі, яка зіткала свої візерунки так, що в останній тиждень його життя я щоденно спілкувалася з ним, фіксуючи на відео і диктофон чи не кожне його слово.

Моя книга не претендує на науковість чи етнографічну точність. Це хроніка останніх днів одного з останніх карпатських мольфарів, перемежована моїм аналізом Традиції, наскільки я змогла її збагнути. Це — мій доторк до сакрального простору Карпат. І моя офіра тій Вічності, що й понині живе в святому Карпатському краї, попри всі старі й новітні спроби знищити його.

Карпатський мольфар — як він відчував себе, бувши постійним об'єктом спостереження і вивчення, хай навіть неусвідомленого, об'єктом, зведеним до набору ритуальних моментів? Як він сприймав всіх тих суєтно цікавських, які приїздили не задля лікування чи допомоги, а просто щоб «подивитися на живого мольфара»? Тих, хто шукав екзотику і ритуал у повсякденних рухах і діях, що були для нього самого простими і звичними?.. Його іронія, повторювані фрази, іноді навіть примітивні сентенції, призначені для туристів і журналістів, — трікстерство, насмішка, самозахист від тих цікавських.
Взагалі мольфари — невід'ємна складова карпатського Великого Міфу. Без них у цих горах ні вода не тече, ні вітри не дмуть. Без них не обходиться жодна оповідка (приказка — кажуть в горах). Їх чують духи гірські та янголи небесні. Їх слухається сам Градовий Володар, найголовніший чорнокнижник, повелитель бур і граду. Вони змагаються з хворобами і нещастями, які обсідають людей, але іноді воюють і між собою — не заради користі чи шкоди ближньому, а задля зміцнення своєї чародійської слави і сили, і воюють не барткою чи рушницею, а самим словом, духовною змагою. Вони — мольфари — істинні володарі цих країв у певному міфопоетичному, сакральному сенсі.

Але в наш час міфотворчість має ще один вимір — медійний. І Михайло Нечай належав до того потаємного міфу, та ще й сам став медійним міфом, значною мірою створеним журналістами. Зокрема й завдяки моїй книзі. І сам він цей міф ретельно підтримував і підсилював.

Іноді я думаю: як би склалася, чим би обернулася та наша липнева зустріч, і про що б ми говорили, якби я тоді поїхала сама? Знаю одне: тоді ця книга була б зовсім інакшою.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Ця книга – майже містифікація, проте саме так все і було. «Пшениці без куколю не буває», – говорив мольфар Нечай. І додавав, усміхаючись: «У правді є брехня, а в брехні – правда». І що де в цих рядках – спробуйте самі розібратися...

«Заповіт мольфара» я починала писати, коли Михайло Нечай ще був живий, після його Відходу задум і настрій книги змінився. Потім у моєму житті сталися події, що змусили відкласти роботу над книгою на довгий час. І аж тепер вона йде у світ, вже з новими висновками. І, сподіваюся, знайде своїх вдячних читачів – так само, як свого часу знайшли їх «Знаки карпатської магії».

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

ПРОЛОГ

У КОЛОВІ

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Лункий урочистий звук трембіт злетів у небо.

У Гуцулії все починається з трембіт — від весілля й похорону до вигону худоби на полонину. Не обходиться без них і жодне свято — і різдвяну Коляду, і гуцульський фестиваль, який щороку проводиться в різних куточках Карпат, супроводжують трембіти.

Я йшла поміж рядами народних майстрів, які щедро пропонували свої вироби: жовто-зелену косівську кераміку, біло-сиві, як захмарені снігові вершини, ліжники з Яворова, верховинські яскраві ґердани, мосяжні зґарди, ткані верети і навіть старовинні строї — адже на те й щорічний Гуцульський фестиваль, щоб поспівати, потанцювати, своєю майстерністю похвалитися, красою помилуватися.

Ішла я поміж рядами і згадувала...

Тоді теж був Гуцульський фестиваль, і теж у Косові. І веселі співанки прославляли гори, щедрих і талановитих дітей їхніх — гуцулів, і народні майстри у десятому-дванадцятому поколінні пропонували свої вироби. А я, кореспондентка столичної газети, ішла майданом, подумки складаючи ре-

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

портаж про цю подію. І на шиї в мене було майстерно зготовлене зі срібної австрійської монети усміхнене сонечко — оберіг, подарований мені батьком зі словами: «Це робота одного мольфара з Гуцульщини».

На гуцульському фестивалі

Тоді я знала із переказів і книг, що в Карпатах живуть **мольфари** — чарівники й маги, ясновидці, знавці природи людської та небесної. Вони ж — герої історій про Олексу Довбуша та інших славетних опришків, персонажі творів Михайла Коцюбинського та Петра Шекерика-Дониківа[1], вони живі

[1] Петро Шекерик-Доників (1889—~1940) — український гуцульський громадсько-політичний діяч, етнограф, письменник, військовик. Автор численних оповідань та журналістсько-етнографічних публікацій про «старовіцьке» життя гуцулів. Найвизначнішим твором є роман «Дідо Иванчік», написаний автентичним гуцульським діалектом. Рукопис роману впродовж багатьох років ретельно переховувався і тільки у 2007 році був опублікований. У 2020—2021 роках здійснено переклад на українську літературну мову.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

ДЕНЬ ПЕРШИЙ

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Я приїжджаю в Карпати. Літнє сонечко погідливо пестить гори, і вони нижаться в золотому сяйві: недаремно гуцули називали сонце «лицем Господнім», «Ґаздою світовим» і молилися до нього навіть тоді, коли вже всі Карпатські гори стали християнськими.

Приїзду передували довгі перемовини, щоби «дідо Нечай» згодився на те, аби знімальна група пожила біля нього з тиждень, фільмуючи карпатського мольфара в різних ситуаціях і аспектах його праці. «Приїхайте, — нарешті сказав мені дідо Нечай. — Але встигніть до середини літа». І ми поїхали. А через тиждень мені доведеться дізнатися, що означали ті слова: «Устигніть до середини літа». І, як завжди, пошкодувати, що не все встигла, не все запитала, не все... але, разом з тим, невимовно подякувати Долі, що той літній тиждень я провела у Ясенові і записувала практично кожне слово одного з останніх «непрОстих». «Твої записи можуть стати неймовірної сили підручником мужності й любові», — сказав пізніше мій близький друг, продивившись робочі матеріали.

Сподіваюся, так і буде.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>